

FINNMARK BONDELAG

Årsmelding 2009

Finnmark Bondelag

Lederen har ordet

2009 gav oss gledelige resultater i mange saker som Finnmark Bondelag har arbeidet med over lang tid. Det vi trolig vil huske best er gjennomslaget for økt arealtilskudd over 200 daa. Dette er en sak som Finnmark Bondelag en rekke ganger har påpekt. Det er også gledelig at Finnmark igjen fikk en ekstra million liter i melkekvote.

Konflikt mellom reindrift og landbruk er også en sak som vårt fylkeslag over år har arbeidet med. På årsmøtet i Norges Bondelag fikk vi gjennomslag for vårt krav om bistand i saken. Dette resulterte i økt fokus på problemet både i vår organisasjon, men også i Landbruks- og matdepartementet. Omsider har bøndene i Finnmark fått forståelse for den uholdbare situasjonen vi opplever med rein som beiter ned vår innmark. Vi har også fått løfter fra departementsnivå om innskjerpelser i reindrifftsforvaltningen.

2009 var dessverre et år der rovdyra påførte sauenæringa store tap. Enkelte beiteområder hadde 1/5 tap av lam etter beitesesongen 2009. Dette er ikke holdbart, selv om også rovdyrutbetalingene har økt for Finnmarks sauebønder. Sauenæringa kan ikke bære tap i denne størrelsesorden over tid. Finnmark Bondelag må sammen med andre organisasjoner innen beitebruk, fortsatt ha stort fokus og bred kontakt med politiske miljø for å motvirke store rovdyrtap i framtida.

For melkeproduksjonen kan fjerning av grensa for arealtilskudd bidra til bedret økonomi kommende år. 2/3 deler av finnmarksbøndene drar nytte av denne endringa. Finnmark Bondelag håper at våre antagelser skal innfris, men jeg er redd for at dette kommer for sent for mange bønder. Stadig flere aktive melkebønder går ut av næringa. Landbruksmiljøene er i dag så små, at vi vanskelig kan forsvare det tjenestetilbudet vi har behov for. Jeg tror at det trengs et virkelig krafttak for landbruket i Finnmark. Som fylkesleder har vil jeg fortsatt bidra til at alle de politiske miljø i Finnmark trekke samme vei for næringa. Slik at vi kan styrke landbruket, i stedet for å bare stoppe den negative utviklingen.

Med et sterkt faglag i ryggen, er jeg trygg på at vi vil nå ut med vårt budskap om hvorfor landbruket må gis bedre rammebetingelser: For det er jo VI som lager maten din og mat må vi alle ha. Med dystre spådommer for framtidens klima tror jeg at lokalt produsert mat vil få sin renessanse. Dermed vil også den lokale bondens betydning som matprodusent økes. Forhåpentligvis kan styrende myndigheter igjen anerkjenne landbrukets rolle i samfunnet, både som matleverandør, sysselsettingsfaktor og grunnlag for bosetting utenfor tettbebygde områder. En anerkjennelse som vil tvinge på plass bedre rammebetingelser for bonden i Finnmark.

Hilsen

Fred Johnsen
fylkesleder

Innholdsfortegnelse

Lederen har ordet.....	1
Styrets arbeid.....	3
Lokallagsaktivitet.....	4
Aktuelle saker i 2009.....	6
Sammendrag av uttalelsen til jordbruksforhandlingene	9
Årsmøtet 2009.....	10
Lokallagsledermøte.....	13
Ledermøte	15
Fylkeskontorets ansatte	16
Tillitsvalgte i Finnmark Bondelag.....	17

Styrets arbeid

Det har vært avholdt 7 styremøter i meldingsåret. Styret har behandlet til sammen 28 forberedte saker.

Fylkeslaget arrangerte grillmøte den 3 september der listetoppene til stortingsvalget deltok på uformelt møte om landbruk i Alta. Styret inviterte lokallagsledere til et samrådsmøte i august 2009. Her møtte 7 av 8 lokallag.

Finnmark Bondelag har gjennom møteaktivitet med Sametinget, Finnmark fylkeskommune og Fylkesmannens landbruksavdeling tidlig vært i samtaler om jordbruksforhandlingene 2010.

Finnmark Bondelag har også vært en pådriver i forhold til fylkeskommunens nye ansvar for landbrukspolitikken.

Styrets sammensetning i 2009

Navn	Verv	Årstall	Andre verv og representasjon i utvalg
Fred Johnsen	Fylkesleder	2005	Nord-Norsk landbruksråd Medlem i rådet for HV-16
Lise Skreddernes	Nestleder		Varaordfører i Norges Bondelag
Laila H Berntsen	Styremedlem		Styremedlem i Innovasjon Norge Finnmark Medlem i fylkesmannens landbruksstyre
Jørn Sandberg	Styremedlem		Regionleder i LHMS Medlem i rådet HV-17
Rakel Løkke	Styremedlem		
Ståle Karlsen	Styremedlem		Rovviltkontakt for Finnmark Bondelag
Robert S Pedersen	1. Vara		
Jørn Suhr	2. Vara		
Johan Mikkel Hætta	3. Vara		

Lokallagsaktivitet

Fra lokallagenes årsmeldinger har vi hentet en oversikt over aktiviteten.

Alta Bondelag

Arbeidsåret i Alta Bondelag startet som vanlig med studiering i jordbruksforhandlingene. Året 2009 har vært preget av reinproblematikken i og rundt Alta. Sammen med ALI, Skiferlaget, bonde- og småbrukerlaget gikk vi inn for å starte Næringsaksjonen – ”Fjordfinnmark”. Mandatet til aksjonen var å arbeide for bruks og -eiendomsrettighetene til

bøndene, laksefiskerne og skifernæringa. Aksjonen ble stiftet 5.2.2009. Sammen med Finnmark Bondelag markerte lokallaget aksjonsdagen i april. I mai pizzakveld for medlemmene med tema LHMS. I juli var Arbeiderpartiet på besøk i grillstua til lokallagsleder Jørn Suhr. I samarbeid med fylkeslaget arrangerte Alta bondelag grillmøte med listekandidatene for alle

stortingspartier. Lokallagsleder og nestleder var sentrale i en NRK dokumentaren *Strid i sameland*. Lokallaget har fremmet et alternativt forslag til trase for avlastningsveien for E6 forbi Alta. Leder og sekretær deltok på fylkeslagets ledermøte i november.

Styrets sammensetning leder Jørn Suhr, Nestleder Bodil Mannsverk, Kasserer Johnny Veidemo, Sekretær Knut Arne Mikalsen, Styremedlem Liv Unni Opgård. Varamedlemmer: 1. Vegard Johan Hykkerud, 2. Ola Losvar, 3. May Conny Johansen

Det nye styret i Alta Bondelag. Jørn Suhr (leder), Knut Arne Mikalsen, Liv Unni Opgård, Per Øyvind Isaksen og Kåre Vidar Heitmann

Laksefjord Bondelag

2008 har vært et år med mindre aktivitet enn ønsket. Til tross for dette har vi avholdt 4 samlinger i forbindelse med jordbruksoppkjøret 2009.

I forbindelse med åpengård ble det også holdt 1 møte. Dessverre så lot det seg ikke gjøre å gjennomføre Åpengård I 2009. Dette på grunn av meget ustadig vær slik at slåtta ble 2-3 uker seinere enn vanlig.

Det har vært avholdt brannslukkings kurs for jordbruket med stor deltagelse

fra bøndene. Dette ble så vellykket at vi vil prøve å få til et tilsvarende kurs for alle som er medlemmer av bondelaget.

Det har vært avholdt 4 styremøter/medlemsmøter og styret har vært representert på 2 ledermøter og ett årsmøte I Finnmark bondelag

Styret har bestått av: leder Svein Slåtsveen, kasserer Lise Skreddernes, sekretær Geir Wirkola, styremedlemmer Viggo Myhre og Charles Evertsen

Lokallaget har som vanlig arrangert før-påske-tur til idrettslags hytta tirsdag før vårsprett.

Media har hatt mye fokus på rein på innmark og rovdyr som tar beitedyr. Også bønder i Lebesby har følt denne plagen. Alle har hatt rein på jordene og noen har mistet sauer på beite.

Laksefjord bondelag har gjennom Finnmark bondelag fremmet forslag til løsninger og dialog for å stoppe disse skadedyrene i å gjøre så stor skade at det på sikt medfører at jordbruket blir lagt ned i utsatte områder. Vi tror at dette best kan gjøres, ved at antall skadedyr reduseres.

Inngjerding for å hindre rein på jordene vil kunne virke som en sovepute i forhold til den gjeldende gjete plikten. Ved rovdyrskade ser man for seg at kravet til å dokumenter HVILKE rovdyrart som er årsak til skade, faller bort. Det bør være nok å

bekreftede at det er rovdyr/hund som har forvoldt skaden. Bondelaget jobber lokalt i fylket og Laksefjord bondelag er i kontakt med kommunen for å få til en kanal for dialog mellom bønder og reieiere.

Tana Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Porsanger Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Karasjok Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Nordre Varanger Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Kautokeino Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Veidnes Bondelag

Ikke mottatt årsmelding

Plasser pengene i veksthus

3,20%

rente fra første krone på vekstkonto. Vekstkonto er en sparekonto forbeholdt medlemmer av Norges Bondelag.

Lokal- og fylkeslag får også de samme betingelsene ved å opprette vekstkonto.

Vekstkonto åpner du på www.landkredittbank.no/nb eller 815 52 250.

NORGES BONDELAG

Aktuelle saker i 2009

Medlemsutvikling

2009 ble det første året siden 2003 hvor Finnmark Bondelag hadde en negativ medlemsutvikling. Styret i Finnmark Bondelag har medlemsarbeid oppe til behandling på hvert styremøte, og gjennom dette et stort fokus på temaet. Beste lokallag premieres på årsmøtet 2010.

Konflikt mellom reindrift og landbruk

Etter 5 års arbeid har Landbruks- og matdepartementet konkludert i saken om endring av forskrift for fredning mot reinbeite i områder i Finnmark. Områdene i Porsanger og øst for Alta-elva opprettholdes i stor grad uendret. Fredningsområdene vest for Alta-elva er endret i hht den enigheten i arbeidsgruppa for området. <til tross for en videreføring av fredningsbestemmelsene har ikke konfliktnivået mellom landbruk og reindrift gått ned. En skyteepisode høsten 2009, resulterte i møter mellom

reindriftsnæringa, Alta kommune, reindriftsforvaltningen, landbrukets faglag, fyllkesmannen i Finnmark og LMD ved statsråd Brekk og statssekretær Heggem. På dette møtet understrekte statsråden bestemmelsen i reindriftsloven vedr. beiting av rein på innmark.

Finnmark Bondelag har hatt stort fokus på denne konflikten hele året. Da vi ser at gjerding kan bli eneste mulighet for å beskytte dyrka mark i framtida, har vi krevd at kravet om reindriftas bifall til omsøkte tiltak skal fjernes. Videre mener vi at siden andre instanser nå kan søke om midler over ordningen med konfliktforebyggende tiltak mellom landbruk og reindrift, bør finansieringen av ordningen endres. Enten ved at disse midlene tas ut av jordbruksforhandlingene eller ved at Kommunal og regionaldepartementet også gir midler til ordningen.

Grillmøte i Alta

Den 3. September hadde Finnmark Bondelag invitert alle listetopper til stortingsvalget 2009 til et uformelt møte om landbruk på gården hos lokallagsleder Jørn Suhr i Alta. Det var bra oppslutning om møtet, kun Frp og Høyre uteble.

Fylkesleder Fred Johnsen deler ut informasjon til lydhøre politikere.

Politisk arbeid mot valget

Finnmark Bondelag brukte mye ressurser i vårt politiske arbeid foran stortingsvalget 2009. VI har deltatt på folkemøter og vært i samtaler på stands og med politikere på ulike arenaer. Vårt fokus har vært rovviltforvaltning, lav lønnsomhet i landbruket og betydning av landbruket i Finnmark. Grillmøtet i Alta var en del av vårt politiske arbeid.

Finnmarkskommisjonen

Finnmarkskommisjonen har startet sitt arbeid i 2009. Finnmark Bondelag har engasjert seg i dette. Fred Johnsen innledet på et møte med Finnmarks

kommisjonen i april 2010 om landbrukets forventninger til kommisjonens arbeid. Johnsen trakk fram de rettigheter jordbruket har hatt til bruk av utmarksressurser som beiteretter, og grus og mold-uttak til eget bruk. Han trakk også fram gamle kjerreveier til utmål og retten til å fortsatt få bruke disse til landbruksformål. I forbindelse med utmål minnet han forsamlingen på retten til å føre opp gammer i forbindelse slåtteenger i utmark. Disse ordningene ba han Finnmarks-kommisjonen å se på gjennom sitt arbeid.

Fred Johnsen deltok i paneldebatt på Finnmarkskommisjonens seminar i Alta den 28.april. Til høyre er leder i NRL Nils Henrik Sara.

Tap av sau til rovdyr

Rovdyrtapene i Finnmark har også i 2009 holdt seg på et høyt nivå. I løpet av beitesesongen 2009 var konfliktene mellom bønder og SNO/fylkesmannen store. Gjennom dialog og

møtevirksomhet har vi økt forståelsen for den fortvilte situasjonen som sauebønder er i, hos forvaltningsmyndighetene. Finnmark Bondelag har også vært aktive i forhold til rovvilt region 8 sitt prosjekt Leve i Naturen. Dette er et prosjekt vi håper skal

avdekke svakheter i dagens forvaltning og bidra til et mer effektivt uttak av skadedyr.

Regional utviklingsplan

Regional utviklingsplan (RUP) legger føringer på prioriteringer og hvordan næringsutviklingen i Finnmark styres de neste fire årene. Finnmark Bondelag sa blant annet i sin uttalelse at for å styrke eierskapet og mulighetene for gjennomføring av strategier bør relevante miljøer, herunder landbrukets faglag, Videre etterlyste vi et bedre fokus på jordvern i planen Dette for å sikre produksjonsgrunnlaget for jordbruk. I forslaget fra FFK ble det påpekt at det må: "...rettes fokus på den langsiktige utnyttelsen av produksjonsarealene...". Finnmark Bondelag mente at dette kan gjøres ved styrking av jordvernet. I strategiene for jordbruket er jordvernet ikke omtalt særskilt. Finnmark Bondelag mente videre at Fylkesmannens jordvernstrategi bør tas inn RUP 2010 – 2013.

Regional samferdselsplan

Finnmark Fylkeskommune fikk som følge av forvaltningsreformen ansvar for flere riksveier. Høsten 2009 hadde FFK en høring av regional samferdselsplan. Finnmark Bondelag sa i høringsuttalelsen vi frykter en ytterligere svekkelse av distriktenes bosettingsgrunnlag, grunnet dårligere kollektivtilbud. Vi mener veger som er viktig for næringstransport i distriktene må prioriteres i planperioden. For mer tettbygde områder må andre trafiksikringstiltak vurderes framfor større utbedringer av vegen, dersom dette kan muliggjøre

nødvendig vedlikeholdsarbeid på veger som er sentral i forhold til næringstransport.

Finnmark Bondelag støtter forslaget om en full utbedring og standardheving av rv 92 Ifjordfjellet. Vi oppfordrer også Finnmark fylkeskommune til å jobbe for en kystriksvei i Finnmark.

Finnmark Bondelag understreker viktigheten av at dyrkbare arealer vernes mot vegbygging. Vi mener at vern av jordbruksarealer mot vegbygging er så viktig at det bør tas inn i samferdselsplanen som et eget punkt.

Jordvernstrategi for Finnmark

Fylkeslandbruksstyret er opphevet fra 01.01.10. For å sikre et fortsatt aktivt jordvern i kommunene utarbeidet de en strategi for dette arbeidet.

Styremedlem i Finnmark Bondelag, Laila H. Berntsen satt i fylkeslandbruksstyret til det ble avvirket 01.01.10.

Finnmark Bondelag sa blant annet følgende i sin uttalelse til saken: Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA) og fylkeslandbruksstyret har vist et flott initiativ ved å igangsette dette arbeidet. Mange kommuner sliter med begrenset kompetanse innenfor landbrukslovgivningen. Det er også en utbredt politikersykdom å om-disponere produktive landbruksareal til såkalte samfunnsnyttige formål. En overordna jordvernstrategi er derfor nyttig og viktig for landbruket.

Finnmark Bondelag etterlyste videre et nærmere samarbeid med faglagene og en mer samordning av de regionale planverktøy, for å sikre et godt og fremtidsrettet jordvern.

Forslag om hjemmel for jordvern

For å styrke jordvernet ble det sendt ut et forslag til en egen hjemmel for jordvern i jordloven. Finnmark Bondelag uttrykte i sitt vedtak at forslaget til hjemmel for vern av dyrka

mark er et politisk alibi. De tiltak som ble lagt fram viste etter vår skjønn liten vilje til handlekraft. Et vern av matjord må være endelig, og derfor mente vi at dispensasjonsmuligheten som kommunen har blant annet i forhold til arealplanen, burde fjernes. Større statlig styring av jordvernpolitikken er uheldig for lokaldemokratiet og burde unngås. Landbruksmyndigheten burde derfor sette makt bak sine nasjonalpolitiske målsetninger gjennom innskjerpelse av muligheten for dispensasjoner fra jordloven. Finnmark Bondelag var videre kritisk til at Fylkesmannsembetet er tiltenkt så mange ansvarsområder i jordlovsbehandlingen. Vi mente at regional planmyndighet burde være fylkeskommunen. Dette for å styrke Fylkesmannen som innsigelsesmyndighet og som ankeinstans. Videre mente vi at dyrkbar mark må ivaretas og vurderes som verneverdig arealer etter jordvernshjemmelen. Dette til tross for at det ser ut som en uoverkommelig oppgave pr dato. Det er viktig for utvikling av landbruket i næringsfattige områder. Regionale vurderinger og særegne landbruksmessige forhold må veie tungt i verneprosesser etter jordloven og til fordel for vern av landbruksarealer.

Sammendrag av uttalelsen til jordbruksforhandlingene

Finnmark Bondelag mener at årets forhandlinger er særs viktige. Både med tanke på Soria-Moria erklæringen og regjeringas forpliktelser gjennom

denne, og med de erfaringer og signaler vi har fått etter fjorårets forhandlinger. Finnmark Bondelag understreker viktigheten av at bøndene

etter årets forhandlinger må ha en reell positiv inntektsutvikling. Landbruket kan ikke gå på akkord med seg selv og akseptere et dårlig forhandlingsresultat. Da er et brudd et bedre alternativ etter vårt skjønn.

Inntektsveksten må opp til bonden, og det er viktig å fortsatt redusere den kronemessige veksten mellom jordbruket og andre grupper.

Finnmark Bondelag mener dette bør være første prioritert i årets jordbruksforhandlinger.

Investeringsrammene må samtidig økes for tradisjonelt landbruk.

Jordbruket har ikke blitt tatt hensyn til i krisepakken. I tillegg må også krisepakken tilfalle landbruket, noe som må komme over budsjett i jordbruksavtalen.

Våre prioriteringer

- Budsjettrammene for jordbruket må økes.
- Distriktstilskuddene må opprettholdes.
- Fraktujevningensordningene må styrkes, innfrakttilskudd på kraftfôr må prioriteres.
- Det må igangsettes et investeringsprogram for landbruket mot år 2024.
- Avløserordningene må styrkes.
- Bortfall om krav om enighet med reindrifta for tilskudd til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og jordbruk.
- Økte avskrivningssatser for driftsbygninger (4 prosent i dag og bør være mye høyere)
- Midler til Nærings- og miljøtiltak i skogbruket må økes i Finnmark.

Årsmøtet 2009

Årsmøtet 2009 ble avholdt 18-19 mars på Lakselv Hotell. Det var 21 stemmeberettigete tilstede på møtet. Etter åpning ved fylkesleder Fred Johnsen ble det avholdt ett minuts stillhet for tidligere fylkesleder Georg Beldo.

Blant gjestene var Otto Strand (KrF), Liv-Edel Berg (Innovasjon Norge), Ann-Solveig Jørgensen (Finnmark fylkeskommune), Erling Nilssen (Gjensidige), Josef Vedhugnes (Sametinget), Gro Dikkanen (Finnmarkskommisjonen), Ingrid Golten (Porsanger kommune), Kari Binaca Nyby (Porsanger Bondelag), Line Kristoffersen (Porsanger Bondelag), Teig Madsen (Nortura), Bodil Mannsverk (Tine), Erling Fløtten (FeFo), Halle Arnes (LHMS), Lars Peter Taule (Norges Bondelag), Magnar Evertsen (Mattilsynet), Helene Bank (Utviklingsfondet), Anders Eggen (Gjensidige), Hans Magnus Sætra (FMLA).

Under generaldebatten ble følgende tema tatt opp:

- Markedsordninger for egg og kjøtt, v/ fylkesleder Fred Johnsen
- Kostnadene i jordbruksforhandlingene må bli tatt over pris og budsjett, v/ Otto Strand.
- Corona-viruset i Alta, v/ Jørn Suhr.

Innlegg fra inviterte gjester

Nortura: Fremtidige utfordringer i Finnmark

Innlegg ved Teig Madsen, 1.vara i konsernstyret i Nortura om utviklingstrekk i Norge og Nord-Norge generelt.

Tine Meieri Nord: Fremtidige utfordringer i Finnmark

Innlegg ved Bodil mannsverk, Styremedlem TINE Meieriet Nord BA. Hun tok for seg de utfordringer TINE har i Finnmark. Hun berørte spesielt kvoteoppfylling, melke kvalitet og Prosjektet, "Melk i fremtiden"

Utviklingsfondet: Rett til egen matproduksjon

Innlegg ved Helene Bank, styremedlem i Utviklingsfondet. Hun trakk fram viktigheten av matproduksjon i eget land og hvilken rolle matproduksjon i Norge har for u-landene.

Landbrukets HMS-tjeneste: 50 prosentstilling i Vest-Finnmark

Innlegg ved Halle Arnes, distriktsleder i LHMS Nord-Norge. Arnes kunne meddele at Landbrukets HMS-tjeneste nå har fått iverksatt en 50 prosentstilling i Vest-Finnmark. Stillingen vil vare ut 2010, og de vil starte ansettelses prosess i løpet av våren. Han påpekte at det var viktig at man nå får opp medlemstallet i Vest-Finnmark.

Felleskjøpet Agri: Situasjonsrapport i Finnmark

Innlegg ved Eilif Due, styremedlem i Felleskjøpet Agri. Due tok for seg kunstgjødsel prisen, korn og kraftfôr, og utvidelse av FK-butikken i Alta.

Norges Bondelag: Landbruk på dagsorden

Innlegg ved Lars Peter Taule, prosjektansvarlig for "Landbruk på dagsorden". Årsmøtet fikk en gjennomgang av prosjektet "Landbruk på dagsorden", "Kjærlighet til norsk mat" og viktigheten av norsk matproduksjon over hele landet.

Arbeidsplan for 2009

Årsmøtet vedtok følgende arbeidsplan:

1. Politisk arbeid
2. Medlemsverving
3. Rovdyrproblematikken
4. Jobbe for økt forståelse mellom næringene landbruk og reindrift.
5. Kurs for unge bønder
6. Møte mellom Nortura, Tine, Mattilsynet, Bonde- og småbrukerlaget i regi av Finnmark Bondelag i forhold til smittsomme sykdommer.
7. Styretur
8. LHMS

Årsmøte uttalelser

Årsmøtet gav to uttalelser, en om mat og landbruk og en om rovvilt forvaltningen. Resolusjonskomiteen besto av: Lise Skreddernes, Sven R. Anderssen, Ståle Karlsen og Jørn Sandberg.

Mat og landbruk i fokus

Finnmark Bondelag er bekymret for takten på nedlegging av gårdsbruk i Norge. Dette utarmer landbruksmiljøene og rammer distriktene i Norge spesielt hardt. I Finnmark er melkebrukene og saueneæringen bærebjelkene i landbruket.

I de siste årene er melkebrukene hardt rammet av svak økonomi, dette sammen med stort investeringsbehov gjør melkebrukene ekstra utsatt for nedleggelse. Norge må sørge for at vi har egen matproduksjon basert på de ressurser som er tilgjengelig i landet, og ikke gjøre nasjonen totalt avhengig av verdensmarkedet og miljødeleggende langtransport. Landbruket er en miljøleverandør til Norge og dette må gjenspeiles i de inntektsmulighetene vi har i landbruket. Det Norske landbruket har effektivisert sterkt de siste årene, denne effektivitetsgevinsten må komme landbruket til gode fullt ut. Vi krever derfor økte priser på våre produkter, økte inntektsmuligheter via overføringer av budsjettmidler og bedre investeringsvilkår for landbruket i Norge.

FNs organisasjon for mat og landbruk (FAO) har kommet fram til at matproduksjonen må økes med 60 % de neste 20 årene. Dette er en formidabel økning, og det er nå viktigere enn noen gang å sikre matproduksjonene og landbruket i Norge. Retten til å produsere mat til egen befolkning i eget land må respekteres. Nedleggelse av landbruk i Norge vil ikke fremme landbruket til små bønder i Afrika, Latin-Amerika og Asia. (Sjekk ut Matrett.no for mer informasjon).

1 Fred Johnsen takker 1 vara Nils Erik Guttormsen for innsatsen gjennom 6 år.

Rovviltforvaltningen i Finnmark

Bestanden av fredet rovvilt er etter de opplysninger Finnmark Bondelag har, langt over de bestandsmål som er fastsatt av Direktoratet for Naturforvaltning. Dette medfører at mange sauebønder i Finnmark legger ned og unge bønder ikke ønsker å satse videre i næringen.

Gårdbrukere i Finnmark har ikke kapasitet eller forutsetninger til å ta ansvar for beskatning av fredet rovvilt og felling av skadedyr.

Finnmark Bondelag forlanger derfor at ansvarlig myndighet beskatter og forvalter rovviltet etter den anbefalingen rovviltnemda i region 8 har utarbeidet. Om ordinær jakt ikke tar ut fastsatt kvote, må ansvarlig myndighet igangsette felling for å ta ut denne kvoten umiddelbart etter ordinær jakt.

Felling av skadedyr og praksis i forbindelse med dette må gjennomgås. Finnmark Bondelag krever at uttak av skadedyr skjer hurtig, og at saksbehandling og prosesser i byråkratiet ikke forsinker dette. Vi ønsker å redusere tapet av beitedyr mest mulig av hensyn til dyrevelferd.

Erstatningsordningen som har vært praktisert fram til 2008 fungerte godt for bonden, og var forutsigbar. Denne ordningen må være gjeldende i framtiden. Ved eventuelle endringer i erstatningsordningene krever Finnmark Bondelag å være høringspart.

Lokallagsledermøte

Finnmark Bondelag samlet alle styremedlemmer i Finnmark Bondelag og lokallagsledere til et møte i august. Formålet med møtet var å øke kontakten mellom lokallag og styret i Finnmark Bondelag. I tillegg ønsker vi å øke engasjementet blant lokale tillitsvalgte.

Det var bra oppmøte med 6 av 8 lokallagsledere til stede.

På dagsorden var:

- Kort rapport fra lokallagenes aktivitet
- Etter jordbruksforhandlingene - ris og ros
- Stortingsvalget 2009

Lydhøre tillitsvalgte på lokallagsledermøtet. F.v Jon Egil Olli, Per Andreas Mathisen, Laila H. Berntsen og bak Lise Skreddernes.

ØKT TRYGGHET OG GODE RABATTER

Norges Bondelag og Gjensidige samarbeider om trygghet for familie og gård. Som medlem tilbys du gode rabatter og fordeler hos oss.

Kontakt oss på 03100, se gjensidige.no/bondelaget eller kom innom vårt kontor.

Ledermøte 2009

Årets ledermøte ble avholdt i Alta den 10-11 november på Nordlys Hotell. Ledermøtets første dag hadde konflikten mellom landbruk og reindrift og rovdyrforvaltning på programmet. Dag to var det medlemsverving og lokallagsarbeid som hadde fokus.

På grunn av stor mediaoppmerksomhet omkring konflikten mellom reindrift og landbruk høsten 2009, fikk også vårt ledermøte stor deltakelse både av presse og politikere.

Blant innlederne var Berit Hundåla 2. Nestleder i Norges Bondelag som tok for seg Norges Bondelags arbeid med rovdyr og reinkonfliktene.

2Storingsrepresentant for FrP
Jan H. Fredriksen var på vårt ledermøte

Jurist i Norges Bondelag Ole Jacob Helmen orienterte om den nye reindriftsloven og konsekvensene den har for landbruket. Om rovdysituasjonen orienterte leder i rovviltnemda region 8 Willy Ørnebakk. SNO v/Ken Gøran Uglebakken tok for seg skaderegistreringens metoder og kjennetegn og fra Bioforsk Nord kom Lise Aanensen og la fram foreløpig forskningsresultater omkring bruk av rovdysikre gjerder.

Ola Heggem hadde tatt seg turen til Finnmark på ledermøtet vårt.

Ledermøtet kom med uttalelser om rovdyrproblematikken og konfliktene mellom reindrift og landbruk.

Rovdyrproblematikken

Beitenæringen i Finnmark opplever en eksplosiv økning av tap av sau på sommerbeite. Dagens rovviltforvaltning er i ferd med å ta knekken på sauenæringa i Finnmark. Mellom 15-20% av fødte lam blir drept av rovdyr.

Finnmark Bondelag mener at det må tas i bruk mer effektive metoder for å kartlegge rovviltbestanden. Ressurser må settes inn for å holde bestandene nede på et nivå som alle parter kan leve med. Skadedyr må tas ut raskt og effektivt, og det må etableres kompetente jaktlag som dekker hele fylket.

Næringskonflikt landbruk - reindrift

Finnmark Bondelag forventer at næringskonflikten mellom reindrift og landbruk løses. Vi krever at reindriftsloven benyttes ved å ta i bruk lovens virkemidler for å fjerne ulovlig beitende rein fra innmarksarealer.

Den enkelte bonde kan ikke gjøres økonomisk ansvarlig for den skaden som forårsakes av rein på innmarka. Derfor må de konfliktforebyggende midlene gjøres lettere tilgjengelig for bonden. Staten må ta det fulle ansvar for nødvendig gjerdehold. Midlene skal ikke tas over næringsavtalene.

Fylkeskontorets ansatte

Organisasjonssjef Veronica Andersen har etter endt fødselspermisjon 1 juni 2009, vært engasjert av Alta kommune i ett prosjekt kalt Kjerneområde landbruk fram til 1 juli 2009. Erlend Hykkerud var vikar for henne i første halvdel av 2009.

Tillitsvalgte i Finnmark Bondelag

Verv	Navn	Valg år
Leder	Fred Johnsen	2009
Nestleder	Lise Skreddernes	2008
Styremedlemmer	Lise Skreddernes	2008
	Laila H. Berntsen	2008
	Ståle Karlsen	2009
	Jørn Sandberg	2009
	Rakel Løkke	2009
1.varamedlem	1. Robert S Pedersen	2009
2. varamedlem	2. Jørn Suhr	2009
3. varamedlem	3. Johan M. Hætta	2009
Utsendinger til Norges Bondelags årsmøte	Lise Skreddernes	2007
	Jørn Sandberg	2009
	Laila H. Berntsen	2009
Varautsendinger i nummerorden	1. Jørn Suhr	2009
	2. Sven Anderssen	2009
	3. Johan M. Hætta	2009
Aksjonsutvalg	Styret	2009
Møteleder i 2010	Odd Birkeland	2009
Settemøteleder	Sven Anderssen	2009
Valgkomiteens medlemmer	Øyfrid Hansen	2009
	Jon P. Harila	2009
	Grete Liv Olaussen	2008
	Johan Mikkel K Hætta	2008
	Oscar Halfdan Næss	2008
Varamedlem valgkomite	Kåre Vidar Heitmann	2009
	Anbjørg Holm Varsi	2009
Valgkomiteens leder	Grete Liv Olaussen	2009
Valg av revisor	KPMG Alta	2009